

นัยยะของสัญลักษณ์นกหวีดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย⁷

แพรวพรรณ ปานนุช⁸

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, Ph.D.⁹

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง นัยยะของสัญลักษณ์นกหวีดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย กลไกในการควบคุมความหมาย และลักษณะการสร้าง ความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดที่นำมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสารและวิธีการ สัมภาษณ์เชิงลึก แหล่งข้อมูลประกอบไปด้วยแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และแหล่งข้อมูล ประเภทบุคคล

ผลการศึกษาด้านความหมาย พบว่า สัญลักษณ์นกหวีดมีความหมายในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ระบุบทบาทและรัฐบาลยิ่งลักษณ์, การนิรโทษกรรม, ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์, สัญญาณสำหรับฝ่ายตรงข้าม, สัญญาณสำหรับผู้ที่มีแนวทางเดียวกัน, อารมณ์ความรู้สึกด้านลบ , อารมณ์ความรู้สึกด้านบวก, การนิยามการออกมาเคลื่อนไหว, แนวทางและวิธีการเคลื่อนไหว , ความต้องการ/เป้าหมาย เป็นต้น จากความหมายดังกล่าวพบว่า มีกลไกในการควบคุม ความหมาย ได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย, เวลาและสถานที่, วิธีการใช้สัญลักษณ์, ลักษณะของ รูปสัญลักษณ์, สิ่งที่ใช้คู่กับสัญลักษณ์, กิจกรรมและแนวทางการเคลื่อนไหว และสถานการณ์ทางการเมือง นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะการสร้างความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดที่นำมาใช้ในการ เคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย มีทั้งการใช้ความหมายเดิมหรือการผลิตซ้ำความหมาย การ ปรับเปลี่ยนความหมายและการสร้างความหมายใหม่

คำสำคัญ : ความหมายของสัญลักษณ์, สัญลักษณ์ทางการเมือง, นกหวีด, การเคลื่อนไหวทาง การเมือง

⁷ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรม)

⁸ นักศึกษาปริญญาเอก คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

⁹ ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการหลักสูตรปริญญาเอก คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

The Implication of Whistle in Thailand's Political Movement

Abstract

The Study titled “The Implication of Whistle Symbol in Thailand's Political Movement” aims to study the meaning, mechanism in controlling the meaning and the creation of the meaning for whistle symbol used in Thailand's political movement.

This Study is a Qualitative Research with the Analytical Approach on documents and In-depth Interview Approach, sources of information include documents and verbal.

The result of the study indicates that the whistle symbol has the meaning in many issues such as Thaksinocracy and the Yingluck government, Amnesty, the Nation, Religion, and HM the King, Opponent's sign, Signs for people with same ideology, Negative vibe, Positive vibe, Definition of movement, Movement guidelines and methods, Desire/Goal, etc.

From above-mentioned meanings, it was found that there is a mechanism in controlling the meaning such as target group, time and place, how to use symbol, description of signifier, what to be used with the sign, movement activities and guidelines, and political situation. In addition, the creation of the meaning for whistle symbol used in Thailand's political movement includes using existing meaning or reproducing the meaning, modifying the meaning and creating new meaning.

Keywords: Meaning of Symbol, Political Symbol, Whistle, Political Movement

บทนำ

นกหวีดถือเป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่มีจุดเด่นทางด้านเสียงจึงได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ในการให้สัญญาณต่างๆที่สามารถสื่อความหมายได้หลายลักษณะด้วยกัน ทั้งสัญญาณในทางที่ดีและในทางตรงกันข้ามหรือความหมายในลักษณะกลางๆเช่น การส่งสัญญาณเตือนเมื่อมีการบุกรุกจากศัตรู,การใช้ในพิธีกรรมของชนเผ่า, การใช้เป็นเครื่องดนตรีและการใช้นกหวีดในการขอความช่วยเหลือหรือแจ้งเหตุร้าย เป็นต้น นอกจากนี้การใช้นกหวีดมักจะมีนัยยะที่เชื่อมโยงกับ “อำนาจ (Power)” ไม่ว่าจะเป็นบริบทของ ตำรวจ ทหาร การแข่งขันกีฬา หรือการจลาจล ความหมายส่วนใหญ่จะสื่อถึงการควบคุม กฎ กติกาและคำสั่งต่างๆ โดยผู้ที่เป่านกหวีดจะมีสถานะและความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เหนือกว่าผู้รับสาร เช่น กรรมการถือว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจในการแข่งขันกีฬาจะมีการเป่านกหวีดเป็นสัญญาณเพื่อควบคุม กฎ กติกา หรือให้สัญญาณเริ่มและหยุดการแข่งขันเพื่อให้นักกีฬาปฏิบัติตาม ดังนั้นจะเห็นได้ว่านกหวีดมิได้เป็นแค่เสียงสัญญาณแต่ยังแฝงไปด้วยความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างคู่สื่อสาร

จากการนำนกหวีดมาใช้ควบคุมกฎกติกาต่างๆซึ่งเป็นที่คุ้นเคยและพบเห็นได้ทั่วไปในสังคม ต่อมาพบว่า นกหวีดยังถูกนำมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์เชิงอำนาจของการใช้นกหวีดระหว่างคู่สื่อสารที่แตกต่างไปจากเดิม เช่น การที่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐบาลกลับใช้วิธีการเป่านกหวีดในการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งถือว่าเป็นผู้มีอำนาจโดยตรงและมีอำนาจมากกว่า นกหวีดจึงแฝงไปด้วยนัยยะต่างๆทางการเมืองที่มักเชื่อมโยงกับอำนาจและผลประโยชน์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครอง ดังนั้นลักษณะของนกหวีดจึงมีคุณสมบัติของความเป็น “สัญญาณ” คือ มีลักษณะทางกายภาพที่สัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เกิดจากความตั้งใจของผู้ส่งสารที่จะสื่อความหมายบางอย่างออกไป และมีความหมายมากไปกว่าตัวของมันเอง (กาญจนา แก้วเทพและสมสุข หินวิมาน.2551,น.408) Peirce นักวิชาการทางด้านสัญวิทยา ได้แบ่งประเภทสัญญาณออกเป็น 3 แบบคือ icon, index และ symbol โดย symbol หรือ “สัญลักษณ์” เป็นสัญญาณที่อาจจะไม่เกี่ยวพันกันโดยตรงกับวัตถุจริงแต่เกิดจากการตกลงร่วมกันในหมู่ของผู้ใช้ (กาญจนา แก้วเทพ .2554,น.349) การใช้นกหวีดทางในพื้นที่ทางการเมือง จึงเป็นมีลักษณะเป็น “สัญลักษณ์” ตามแนวทางของสัญวิทยาที่ผ่านการตกลงให้ความหมายร่วมกันของผู้ร่วมชุมนุมเพื่อใช้เป็นตัวแทนในการเคลื่อนไหวทางการเมือง

เมื่อย้อนกลับไปก่อนที่นกหวีดจะถูกนำมาใช้ในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. นกหวีดถูกกล่าวถึงในพื้นที่ทางการเมืองจากเหตุการณ์ในปี ค.ศ. 1970 นาย ราล์ฟ เนเดอร์ (Ralph Nader) ได้การเป่านกหวีดในสภาเพื่อเตือนไปยังรัฐบาลที่เริ่มแสดงออกให้เห็นพฤติกรรมที่ทุจริตและไม่โปร่งใสในการบริหารบ้านเมืองรวมทั้งหลายประเทศมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับ Whistleblower (คนเป่านกหวีด) ในความหมายของ ผู้แจ้งเบาะแสการกระทำผิด ซึ่งกฎหมายดังกล่าวจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นการคุ้มครองคนเป่านกหวีดและหลักเกณฑ์ในการเป่านกหวีด โดยหลายประเทศได้ให้ความสำคัญกับกฎหมายในลักษณะนี้ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย เป็นต้น ต่อมาได้มีการนำนกหวีดไปใช้ในช่วงการชุมนุมประท้วงทั่วโลก การเป่านกหวีดจึงกลายเป็นกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์และถูกนำมาใช้ในหลายความหมายด้วยกันตามประเด็นปัญหาและความขัดแย้งต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องสันติภาพ การเรียกร้องความเป็นธรรม การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันและการต่อต้านรัฐบาลในหลายประเทศ

สำหรับในประเทศไทย หากพูดถึงเสียงนกหวีดเชื่อว่าส่วนใหญ่ต้องนึกถึงการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ในกรณีการคัดค้านการผลักดันกฎหมายนิรโทษกรรมในสมัยรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่มีการใช้นกหวีดเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม ซึ่งเกิดจากการที่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ อดีต ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์และแกนนำ กลุ่ม กปปส. มักพูดวลี “เป่านกหวีด” ระหว่างการปราศรัยบนเวทีผ้าความจริง ในช่วงที่เริ่มมีการออกมาต่อต้านรัฐบาล ทำให้ นายเถลิง สมทรัพย์ ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์บลูสกาย มีแนวคิดจัดทำนกหวีดรูปสายฟ้าขึ้น โดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ (อ้างในรุ่งมณี เมฆโสภณ.2557,น. 92-93) ได้กล่าวถึงวลี เป่านกหวีดว่า “ผมก็ทำของผมเรื่อยๆเริ่มมีมวลชน เริ่มมีประชาชนแม้แต่จังหวัดในภาคเหนือ ภาคอีสาน ผมก็ไปหมดนะไปถูกตีมาก็มี ถูกทำร้ายก็มีแต่ก็ไป แล้วก็บอกกับประชาชน ถ้าวันไหนทนไม่ไหวเป่านกหวีดนะ มันเกิดแวบขึ้นมาตอนนั้น ท่านเป่านกหวีดส่งสัญญาณมา ผมได้ยินเสียง ผมมา ถ้าพี่น้องประชาชนรู้ ผมสู้ด้วย เพราะผมเห็นแล้วว่าผมอยู่ข้างในมันยากแล้วหรือถ้าผมไม่ไหวจริงๆผมเป่านกหวีด พี่น้องมาหรือเปล่า นี่พูดกันระหว่างผมกับมวลชน ก็กลายเป็นอย่างนี้มาเรื่อยๆ”

โดยการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ผู้เข้าร่วมการชุมนุมส่วนใหญ่เป็น “ชนชั้นกลาง” และเป็นความขัดแย้งทางการเมืองของไทยที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่ยุคของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกับกลุ่มผู้สนับสนุนระบอบทักษิณ ซึ่งจากการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ยังคงมี

การกล่าวถึงความขัดแย้งระหว่าง ชนชั้น โดยพบกระแสหรือชุดความคิดเกี่ยวกับ ชนชั้นล่าง กับ ชนชั้นกลางและชนชั้นสูง (สุรชาติ บำรุงสุข 2557, น.89) รวมทั้งการศึกษาของ อภิชาติ สถิตนิรามัย และอนุสรณ์ อุณโณ (2560, น.11) จากการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯและกลุ่ม กปปส. พบว่า ผู้สนับสนุนขบวนการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยประกอบด้วย 2 กลุ่มหลัก คือ คนชั้นกลางตั้งแต่ระดับกลางขึ้นไปในเมืองและคนชั้นกลางตั้งแต่ระดับกลางลงมาในภูมิภาค พวกเขาหมายความว่าตนเองในหลายระดับ และได้แสดงออกผ่านอัตลักษณ์ต่างๆ เช่น มวลชนได้ร่วม ,พระบารมีและประชาชนของพระราชา ที่แพร่หลายในการชุมนุมของ กปปส. นอกจากนี้พวกเขายังหมายความว่าตนเองเป็นคนดี โดยมีนกหวีดเป็นสัญลักษณ์สำคัญและได้ฉายาว่า“มือบนนกหวีด”ผู้ร่วมชุมนุมมักจะห้อยนกหวีดที่คอด้วยสายคล้องลายธงชาติและเป็นสินค้าที่วางขายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ชุมนุม (อภิชาติ สถิตนิรามัย และอนุสรณ์ อุณโณ 2560, น.99) ด้วยลักษณะของผู้ชุมนุมซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างดี ทำให้มีการเพิ่มมูลค่าให้กับนกหวีดในหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น นกหวีดทองคำ นกหวีดเงินแท้ นกหวีดที่ประดับด้วยเพชร และการต่อยอดในการจัดทำนกหวีดรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการประมูลหรือการระดมทุนจากการขายนกหวีดและได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากกลุ่มผู้ชุมนุม กลายเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการสนับสนุนเคลื่อนไหวในครั้งนี้

การใช้นกหวีดในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. จึงเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของความหมาย ซึ่งชนชั้นกลางส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญกับเรื่องของสัญลักษณ์หรือความหมาย จึงทำให้นกหวีดเป็นทั้งตัวแทนในการชุมนุมทางการเมืองและยังเป็นการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุมที่บ่งบอกว่า ตนเป็นใคร มีลักษณะอย่างไร นอกจากนี้ นกหวีดไม่ได้เป็นสิ่งใหม่แต่ถูกย้ายมาอยู่ในบริบทใหม่ จึงทำให้เกิดมิติด้านความหมายในหลายรูปแบบด้วยกัน รวมทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ที่ถูกนำไปใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองมาแล้วทั่วโลก จากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นที่มาในการศึกษาความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความหมายของสัญลักษณ์ทางการเมืองที่เชื่อมโยงกับความรู้ ความเข้าใจในสถานการณ์ทางการเมืองและการเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมือง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดที่นำมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย

2) เพื่อศึกษากลไกในการควบคุมความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดที่นำมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย

3) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการสร้างความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดที่นำมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษานัยยะหรือความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดที่ถูกนำมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และเนื่องจากปัจจุบันกลุ่มที่มีการชุมนุมได้มีการสลายตัวตามสถานการณ์ทางการเมือง รวมทั้งลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไปและเป็นพื้นที่เกิดขึ้นตามวาระโอกาสหรือสถานการณ์ทางการเมืองจึงไม่สามารถศึกษาในสถานการณ์จริงได้และต้องทำการศึกษาข้อมูลย้อนหลังจึงต้องศึกษาจากแหล่งอื่นๆในประกอบการศึกษาครั้งนี้ เช่น บุคคล บทความ หนังสือ เว็บไซต์ การเผยแพร่ข่าวสารของสื่อต่างๆ เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องนัยยะของสัญลักษณ์นกหวีดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดที่นำมาใช้ในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. โดยเป็นการศึกษาสัญลักษณ์ในพื้นที่ทางการเมือง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงได้ใช้ แนวคิดเกี่ยวกับสัญวิทยา ในการวิเคราะห์ความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดตามวิธีการและแนวทางของสัญลักษณ์ ควบคู่กับการวิเคราะห์ด้านบริบทของการใช้สัญลักษณ์ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองเชิงสัญลักษณ์และการเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสัญวิทยา การสร้างความหมายและการปรับเปลี่ยนความหมาย โดยสัญวิทยาหรือสัญศาสตร์ จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องหมาย สัญลักษณ์ รูปภาพ ฯลฯ สิ่งต่างๆ สัญวิทยา หรือ Semiology นั้น “semio” มาจากคำในภาษากรีกว่า “seme” หรือ “semion” แปลว่าสัญลักษณ์หรือความหมาย Semiology จึงเป็นศาสตร์ที่ศึกษาวิถีสงสารหรือการเกิดแก่เจ็บตายของสัญลักษณ์ (กาญจนา แก้วเทพและสมสุข หินวิมาน. 2551, น. 407-408) โดยนักวิชาการด้านสัญวิทยาอีกคนคือ Peirce ได้ให้ความสนใจระหว่างสัญลักษณ์กับวัตถุจริง

และแบ่งประเภทออกเป็น 3 แบบคือ Icon เป็นสัญลักษณ์ที่มีความเหมือนกันวัตถุจริงมากที่สุด เช่น ภาพถ่าย รูปปั้น ส่วน Index เป็นสัญลักษณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับแบบเป็นเหตุเป็นผล เช่น ควันไฟเป็น Index ของการจุดไฟ และ Symbol เป็นสัญลักษณ์ที่ไม่ได้มีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงอันใดระหว่างตัวสัญลักษณ์ กับวัตถุจริง แต่มาจากข้อตกลงร่วมกันในหมู่ผู้ใช้สัญลักษณ์โดยการถอดรหัสของ Symbol ต้องอาศัยการเรียนรู้ของผู้ใช้สัญลักษณ์นั้น (กาญจนา แก้วเทพ .2554,น.349)

โดยคุณสมบัติของสัญลักษณ์มีลักษณะสำคัญดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน.2551,น.408)

1) สัญลักษณ์ต้องมีลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ต้องสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า เช่น ภาพ เสียง อักษร คำพูด อากัปกริยา ฯลฯ

2) สัญลักษณ์ต้องเกิดจากความตั้งใจของผู้ส่งสารที่จะสื่อความหมายบางอย่างออกไป

3) สัญลักษณ์ต้องมีความหมายมากไปกว่าตัวของมันเอง เช่น ถ้าดอกกุหลาบแดงถูกรับรู้ว่าเป็นเพียงดอกไม้สีแดงดอกหนึ่ง ดอกกุหลาบนั้นยังไม่ใช่สัญลักษณ์ จนกว่ามันจะถูกรับรู้ความหมายที่มากไปกว่าดอกไม้ว่าเป็นตัวแทนความรักที่ผู้ชายมอบให้กับผู้หญิง

สำหรับกระบวนการสร้างความหมายนั้น Saussure (อ้างในกาญจนา แก้วเทพและสมสุข หินวิมาน. 2551,น. 413-416) ได้อธิบายถึงกระบวนการสร้างความหมาย(signification) อย่างเช่น สัญลักษณ์เกี่ยวกับขวด จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีตัวอ้างอิง (reference) คือ วัตถุอย่างขวดที่เป็นจริง กับ ตัวสัญลักษณ์ (sign) ซึ่งประกอบด้วย (1) รูปสัญลักษณ์ที่อาจเป็นได้ทั้งภาพ/เสียง/ลักษณะทางกายภาพใดๆเช่น ตัวอักษรที่เขียนว่า ขวด, bottie, bouteille และ(2) ความหมายสัญลักษณ์หรือแนวคิดที่เกิดขึ้นในใจที่เชื่อมโยงอ้างอิงความเป็นขวดที่เป็นวัตถุของจริง ถ้ามีการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และตัวอ้างอิงดังกล่าวไว้กระบวนการสร้างความหมายต่อ ขวด ก็เกิดขึ้นตามมา โดยกาญจนา แก้วเทพ (2554,น.345-346) ได้กล่าวว่า การศึกษาเรื่องกระบวนการสร้างความหมาย (construction of meaning) จะนำไปสู่ความเข้าใจเรื่อง การเกิด แก่ เจ็บตายของความหมายคือการแปรเปลี่ยนหรือสูญหายไปของความหมาย เนื่องจากมีกระบวนการรื้อถอนความหมายเดิม (deconstruct) และการสวมใส่ความหมายใหม่ลงไปให้ (reconstruct)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองเชิงสัญลักษณ์ สัญลักษณ์สามารถถ่ายทอดความหมายสร้างความเข้าใจได้ง่ายจึงได้ถูกนำมาใช้ในพื้นทางการเมืองในหลายลักษณะด้วยกัน โดย สมชาย

ภัทรนันท์ (2559) ได้รวบรวมแนวคิดจากนักวิชาการหลายท่านในเรื่องการให้ความหมายของขบวนการเคลื่อนไหว ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาเชื่อมโยงกับการเมืองเชิงสัญลักษณ์ในการศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม นักวิชาการสนใจการสร้างความหมาย โดยนักเคลื่อนไหว ผู้เข้าร่วม ชนชั้นนำ ฝ่ายตรงข้าม สื่อมวลชน เป็นต้น การให้ความหมายมีหน้าที่หลักเพื่อระดมพลังผู้คนให้เข้าร่วมการปฏิบัติการรวมหมู่ การให้ความหมายเริ่มจากกระบวนการจัดวางความหมาย สำหรับการปรับเปลี่ยนความหมายเกิดขึ้นในกรณีที่มีลักษณะต่างๆของขบวนการ ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต จึงจำเป็นต้องสร้างหรือส่งเสริมค่านิยมใหม่ โดยการให้ความหมายมีภารกิจ คือ การระบุปัญหาและให้เหตุผล การแก้ปัญหา และการให้ความหมายเพื่อสร้างแรงจูงใจว่าทำไมต้องพวกเขาต้องเข้าร่วมปฏิบัติการรวมหมู่

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2555) ได้กล่าวว่า สำหรับการเมืองกับสัญลักษณ์ทางการเมืองนั้นการศึกษาของนักรัฐศาสตร์ที่ผ่านมาอย่างอลาสไเดอร์ แม็กอินไทร์ ได้กล่าวถึง มโนทัศน์เรื่อง “รูปสัญลักษณ์ลอยลอย” ของวิธีการหาความรู้และสัญลักษณ์มาใช้อธิบายสิ่งที่เรียกว่าประชาธิปไตย ในสหภาพโซเวียตยุคของสตาลินเรื่องอำนาจว่ากลายเป็นเพียง “รูปสัญลักษณ์ลอยลอย” ที่ถูกขวยไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน นักรัฐศาสตร์และนักทฤษฎีในแนวศาสตร์การตีความอย่างชาร์ลส์ เทย์เลอร์ ได้ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาศาสตร์ว่าด้วยมนุษย์รวมถึงรัฐศาสตร์มีเรื่องของความหมายและการตีความอย่างมากเพราะพฤติกรรม การกระทำเหตุการณ์ สัญลักษณ์ รวมทั้งการปฏิบัติต่างๆของคนในสังคมล้วนมีความหมายทั้งสิ้น แต่ความหมายของสิ่งอาจจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

มานิตย์ นวลละออง (2540) ได้กล่าวว่า สัญลักษณ์ทางการเมืองเป็นการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง โดยสัญลักษณ์และคติความเชื่อมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงมักใช้ควบคู่กันเสมอจนอาจกล่าวได้ว่า สัญลักษณ์และคติความเชื่อต่างเป็นเป้าหมายและวิธีการในตัวเองซึ่งกันและกัน Edelman (1977, 6 อ้างใน มานิตย์ นวลละออง 2540) ได้ให้ความหมายของสัญลักษณ์ทางการเมืองคือ ความเชื่อ (myth) และพิธีการ (rite) ที่ฝังอยู่ในตัวระบบการเมืองอย่างแน่นแฟ้น แนวคิดในการศึกษาสัญลักษณ์ทางการเมืองนั้นต้องดูที่การปฏิบัติหน้าที่ (function) ของสัญลักษณ์ไม่ใช่ที่คุณสมบัติ (property) ของสัญลักษณ์ทางการเมืองอย่างเดียว ดังที่ Skorupski (1983, 117-119 อ้างใน มานิตย์ นวลละออง 2540) กล่าวว่า การศึกษาสัญลักษณ์นั้นควรให้ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการและเป้าหมายของสัญลักษณ์นั้น

3.แนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง การรวมตัวกันของกลุ่มคนเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นหนึ่งในประเด็นของขบวนการทางสังคม โดยการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของการเคลื่อนไหวทางการเมืองหรือขบวนการทางสังคมสามารถแบ่งตามแนวทางในการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) ทฤษฎีพฤติกรรมรวมหมู่ เมื่อเกิดประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองหรือสถานการณ์ที่ไม่ปกติจึงทำให้คนจำนวนมากรวมตัวกันเพื่อต่อต้านหรือเรียกร้อง โดย Blumer (อ้างใน มณีมัย ทองอยู่, 2557, น.35-45) ได้อธิบาย กลไก ที่ทำให้มีการพัฒนาไปสู่ขบวนการขบวนการทางสังคมแบบเฉพาะ ดังนี้

- การปลุกเร้ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในขั้นเริ่มต้นโดยจำเป็นต้องอาศัยทักษะและความรู้ของผู้ปลุกเร้า

- ความเป็นกลุ่มก้อน สิ่งที่ต้องสร้างขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเดินขบวน การสร้างคำขวัญ เป็นต้น

- การสร้างขวัญกำลังใจ เช่น ความเชื่อมั่นศรัทธาในความถูกต้องของเป้าหมายของขบวนการ

- การสร้างอุดมการณ์กลุ่ม โดยอุดมการณ์ทำให้มี ทิศทาง ความชอบธรรม

- ยุทธวิธี โดยถูกสร้างขึ้นเพื่อสร้างขบวนการ รักษาความเป็นปึกแผ่น และการบรรลุวัตถุประสงค์

2) ทฤษฎีระดมทรัพยากร เป็นกรอบการวิเคราะห์ขบวนการเคลื่อนไหวที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายปฏิบัติการทางสังคมใหม่ๆ ให้ความสนใจกับปัญหาในการระดมมวลชน การเลือกใช้ยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวต่อสู้ที่มีประสิทธิภาพและเงื่อนไขปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จหรือล้มเหลวของขบวนการทางสังคม (ประภาส ปิ่นตบแต่ง 2552, น.67)

3) ทฤษฎีกระบวนการทางการเมือง เป็นลักษณะการวิเคราะห์ที่เห็นว่าความสำเร็จของขบวนการเคลื่อนไหวมาจากปัจจัยโครงสร้างโอกาสทางการเมืองแสดงให้เห็นว่า รัฐและสถาบันของรัฐมีความสำคัญต่อการระดมพลังเพื่อการเคลื่อนไหว (สมชัย ภัทรธนานันท์, 2559, น.180)

4) ทฤษฎีขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแบบใหม่ เป็นขบวนการที่ไม่ใช่การเคลื่อนไหวบนพื้นฐานของชนชั้นใดเพียงชนชั้นเดียว เรื่องที่เคลื่อนไหวเรียกร้องก็ไม่ใช่เรื่องแคบๆเกี่ยวกับผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม และเป็นการเคลื่อนไหวเรียกร้องด้วยตนเองที่ไม่ได้พึ่งกลไกของรัฐ (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2545, น.2)

ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ประภาส ปิ่นตบแต่ง (2552, น.157-20) ได้กล่าวถึง ยุทธวิธีต่างๆ ดังนี้

1) ยุทธวิธีการขัดขวาง ทำลาย ระบบการเมืองปกติ เป็นวิธีการที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ ปฏิบัติการชิงหน้า หมายถึง ปฏิบัติการทางการเมืองโดยไม่ใช้กระบวนการ กลไกทางการเมืองในระบบปกติ

โดยวิธีการอารยะขัดขืน (civil disobedience) เป็นปฏิบัติการทางการเมืองที่มีลักษณะเป็นสาธารณะ สันติวิธีและมีมโนสำนึกที่ขัดต่อกฎหมายปกติ โดยมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือนโยบายที่ไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ยังมี วิธีการบอยคอต (boycott) หรือการปฏิเสธ ไม่ยอมรับและการนั่งประท้วง (sit-in) เป็นต้น

2) ยุทธวิธีการใช้ความรุนแรง Tilly (1995) ได้ให้คำนิยามว่า การทำให้เกิดการบาดเจ็บล้มตายหรือทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือทั้งสอง

3) ยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมือง เป็นวิธีการที่อยู่มีบรรทัดฐานของประชาธิปไตยสมัยใหม่ เช่น การลงชื่อ การเดินขบวน การนัดหยุดงาน เป็นต้น

วิธีการวิจัย

สำหรับการศึกษาเรื่องนัยยะของสัญลักษณ์นกหวีดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิเคราะห์เอกสารและวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีการรวบรวมข้อมูลจะแบ่งเป็นแหล่งข้อมูล 2 ลักษณะด้วยกันคือ เอกสาร และบุคคล

1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารได้แก่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ สำนักข่าวออนไลน์ นิตยสารข่าว สื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลด้วยการจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่เคยร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองกับกลุ่มประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) รวมจำนวน 17 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1) ระดับส่วนกลาง คือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวทางหลักในการดำเนินการเคลื่อนไหวต่างๆของกลุ่มเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักระดับประเทศที่เชื่อมโยงกับกลุ่ม เช่น นักวิชาการ นักการเมืองและแกนนำหลักจำนวน 8 คน

2.2) ระดับทั่วไป คือผู้ที่เคยมีประสบการณ์แสดงสัญลักษณ์หรือเคยร่วมชุมนุมกับกลุ่ม เช่น ผู้ร่วมชุมนุมหรือแกนนำในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งเป็นสมาชิกและร่วมเคลื่อนไหวตามแนวทางของกลุ่มโดยจะเป็นผู้ดำเนินการเคลื่อนไหวตามแนวทางของกลุ่มจากในส่วนกลาง จำนวน 9 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีการตีความจากการสัมภาษณ์และเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือ บทความ ข่าวสาร กิจกรรมการเคลื่อนไหว รวมทั้งแหล่งข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ตารางในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เช่น ตารางลำดับการใช้สัญลักษณ์นกหวีดในบริบทต่างๆ ตารางลำดับเหตุการณ์ทางการเมือง ตารางการจัดกลุ่มความหมายตามแนวทางการวิเคราะห์ ความหมายของสัญลักษณ์รวมกับแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองเชิงสัญลักษณ์และการเคลื่อนไหวทางการเมือง จากนั้นนำมาเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาแนวโน้มในการควบคุมความหมายและลักษณะการสร้างความหมาย

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารและการสัมภาษณ์ เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่เคยร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองกับกลุ่มประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) มีผลการวิจัยดังนี้

1) ความหมายของสัญลักษณ์ นกหวีดเป็นสัญลักษณ์หลักของกลุ่ม กปปส.และมีการนำไปใช้ในหลายกิจกรรมควบคู่กับการเคลื่อนไหว ทำให้ความหมายของนกหวีดเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทต่างๆซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ตามองค์ประกอบและลักษณะของการเคลื่อนไหวทางการเมืองพบว่ามีความหมายในประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็นของกลุ่มความหมาย	ตัวอย่างความหมาย
1) ระบบอบทักษิณและรัฐบาลยิ่งลักษณ์	ไม่เอาทักษิณ, ไม่ยอมรับระบบอบทักษิณ,ต่อต้านระบบอบทักษิณ,ขับไล่ระบบอบทักษิณ,ขับไล่นักการเมืองระบบอบทักษิณ,ไม่เอารัฐบาล, ไม่ยอมรับรัฐบาล,ขับไล่รัฐบาล,ต่อต้านรัฐบาล,ต่อต้านการใช้อำนาจโดยมิชอบของรัฐบาล,ไม่เอานางสาวยิ่งลักษณ์และนักการเมือง, ขับไล่อิ่งลักษณ์,ขับไล่ฝ่ายตรงข้าม
2) การนิรโทษกรรม	ไม่เห็นด้วยกับการนิรโทษกรรม,ไม่เห็นด้วยกับคนที่สนับสนุนกฎหมายนิรโทษกรรม,ไม่เอากฎหมายนิรโทษกรรม,ไม่สนับสนุนกฎหมายนิรโทษกรรม,คัดค้านนิรโทษกรรม,ต่อต้านกฎหมาย นิรโทษกรรม,ต่อต้านพ.ร.บ.ล้างผิดคนโกง,หยุดนิรโทษกรรม
3) ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์,การต่อสู้เพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์, การปกป้องสถาบัน
4) สัญญาณสำหรับฝ่ายตรงข้าม	สัญญาณเตือนให้หยุดการกระทำผิด,สัญญาณเตือนการทุจริต สัญญาณให้รัฐบาลหยุดบริหารงาน,เตือนให้สำนึกผิด,เตือนจิตสำนึกทางการเมือง
5) สัญญาณสำหรับผู้ที่มีแนวทางเดียวกัน	นัดพบนัดหมาย,การเรียกชุมนุม,ระดมกำลัง, ระดมพล, ระดมมวลชนสัญญาณขอความช่วยเหลือ,สัญญาณเตือนสถานการณ์บ้านเมือง, เสียงปลุกให้ตื่นตัวกับการเมือง,สัญญาณการลุกขึ้นต่อสู้,คนไทยตื่นแล้ว, สัญญาณของความต้องการต่อสู้,สัญญาณแสดงความพร้อม,สัญญาณเริ่มต้นของเคลื่อนไหว,เรียกร้องให้มาร่วมเคลื่อนไหว,ประกาศทำรบ,การเรียกหรือชักชวน,ดูแลป้องกัน

ตารางที่ 1 ความหมายสัญลักษณ์นกหวีดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย

ประเด็นของกลุ่มความหมาย	ตัวอย่างความหมาย
6) อารมณ์ความรู้สึกด้านลบ	ไม่ชอบ, ไม่ยอมรับ, ไม่พอใจ, ไม่เห็นด้วย, รับไม่ได้ , รังเกียจ,เกลียด
7) อารมณ์ความรู้สึกด้านบวก	ชื่นชม ชื่นชอบ,ชอบใจ,พอใจ,โดนใจ,ถูกใจ,สะใจ,ดีใจ,ชัชชนะ,ตอนรับ,ให้กำลังใจ,เห็นด้วย,ยอมรับ,สนับสนุน,ขอบคุณ
8) การนิยามการออกมาเคลื่อนไหว	ความกล้าหาญ,พลัง,พลังบริสุทธิ์,ประชาชน
9) แนวทางและวิธีการเคลื่อนไหว	สันติวิธีไม่รุนแรง,อาวุธไม่รุนแรง,ไม่ผิดกฎหมาย
10) ความต้องการและเป้าหมาย	ขจัดสิ่งที่ไม่ดีออกไป,เรียกร้องให้รัฐบาลออกไป ,เรียกร้องให้มี การปฏิรูป,ต้องการความถูกต้อง,ปฏิเสธการเลือกตั้ง

ตารางที่ 1 ความหมายสัญลักษณ์นกหวีดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย (ต่อ)

2) **กลไกในการควบคุมความหมาย** การนำนกหวีดใช้ควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มกปปส.ทำให้เกิดความหมายที่หลากหลายด้วยกัน โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความหมายพบว่า กลไกในการควบคุมความหมายของนกหวีด ที่ใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองและทำให้เกิดความหมายในลักษณะต่างๆได้แก่

2.1) กลุ่มเป้าหมาย จากการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. มีการยกระดับการชุมนุมอย่างต่อเนื่องทำให้เชื่อมโยงกับบุคคลหลายฝ่าย นกหวีดซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มจึงมีความหมายแตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับสารโดยแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆดังนี้

2.1.1) กลุ่มเดียวกันหรือมีอุดมการณ์เดียวกัน นกหวีดถูกนำมาใช้สื่อสารกับผู้ที่มีแนวทางร่วมกันตั้งแต่ความหมายแรกๆในการนัดหมายรวมพลเพื่อเคลื่อนไหว นกหวีดยังมีบทบาทในการสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม จึงทำให้เกิดความหมายที่หลากหลายจากการนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การเป่าเพื่อทักทาย การตอนรับ ความพอใจ หรือการแสดงถึงการเป็นพวกเดียวกัน เป็นต้น โดยวิธีการใช้นกหวีดในการสื่อสารภายในกลุ่มจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือกิจกรรม เนื่องจากกิจกรรมการเคลื่อนไหวจะเป็นการรวมตัวของกลุ่มผู้ชุมนุม เช่น ระหว่าง

การฟังปราศรัย ผู้ชุมนุมจะใช้วิธีการเป่านกหวีดได้ตอบกับผู้ปราศรัยที่อยู่บนเวที ซึ่งมีหลาย ความหมายด้วยกัน หากผู้ปราศรัยกล่าวโจมตีฝ่ายตรงข้ามหรือการพูดถึงศักยภาพแนวโน้มที่ ได้เปรียบของกลุ่ม ผู้ชุมนุมข้างล่างเวทีก็จะเป่านกหวีดเพื่อแสดงถึงความพอใจ ความหมายที่ใช้ ในกลุ่มเดียวกันมักจะเป็นความหมายในแง่บวก โดยผู้ชุมนุมจะมีการเป่านกหวีดได้ตอบกลับเมื่อ รู้สึกพอใจกับคู่สื่อสารและเนื้อหาสาร ดังนั้นการสร้าง ความหมายของกลุ่มเดียวกันจะมาจากการ ส่งสารซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตอบกลับด้วยการเป่านกหวีด โดยผู้ชุมนุมจะใช้วิธีการเป่า นกหวีดแทนอวัยวะอื่นๆที่ใช้สื่อสารโดยทั่วไป เช่น คำพูดหรือการปรบมือ นอกจากนี้ยังพบว่ายัง มีวิธีสร้างความหมายให้กับนกหวีดโดยการที่ผู้ชุมนุมนิยมคล้องนกหวีดไว้เพื่อแสดงถึงความเป็น พวกเดียวกันและมีการนำนกหวีดไปแจกจ่ายให้กับบุคคลอื่น หรือ การเข้าร่วมประชุมลงนกหวีด แม้ว่าจะมีราคาประมูลค่อนข้างสูงก็ตาม เพื่อเป็นการแสดงออกถึงสนับสนุนการเคลื่อนไหวใน ครั้งนี้

2.1.2) กลุ่มเป้าหมายจากแนวทางการเคลื่อนไหว โดยกลุ่ม กปปส.ได้มีการกดดัน รัฐบาลและยกระดับการชุมนุม ด้วยการเชิญชวนให้ข้าราชการหยุดปฏิบัติงานและร่วมกันทำ อารยะขัดขืน ความหมายของนกหวีดเมื่อถูกนำมาใช้กับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวก็จะหมายถึง การเชิญชวน โนมน้าวให้ตัดสินใจมาร่วมเคลื่อนไหวหรือตั้งมาเป็นพวก โดยจะมีวิธีการใช้นกหวีด หลายวิธีด้วยกัน เช่น การเป่านกหวีดแทนคำพูดเชิญชวนและท้าทาย หรือ วิธีการคล้องนกหวีด ไว้เพื่อแสดงอัตลักษณ์และแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นตัวช่วยและโนมน้าวให้แก่ผู้ที่ยัง ไม่ได้ตัดสินใจเข้าร่วมได้เห็นว่าความกล้าแสดงออกในการเข้าร่วมการชุมนุมครั้งนี้ รวมทั้งวิธีการ มอบนกหวีดให้แก่บุคคลอื่นเพื่อสื่อถึงการเชิญชวนหรือตั้งมาเป็นพวก โดยฝ่ายผู้รับนกหวีด อาจจะมีการสื่อสารกลับด้วยการรับนกหวีดพร้อมทั้งเป่านกหวีดเพื่อสื่อถึงการตกลงเข้าร่วมการ เคลื่อนไหวครั้งนี้

2.1.3) ฝ่ายตรงข้ามหรือคู่ขัดแย้ง ได้มีการนำนกหวีดมาใช้เป็นหนึ่งในวิธีการเคลื่อนไหว อย่างเป็นทางการ ด้วยการกำหนดเป็นมาตรการอารยะขัดขืน เช่น การเป่านกหวีดเมื่อเจอบุคคล ในระบอบทักษิณ โดยถ้าผู้ชุมนุมคนใดที่ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวและมีความโดดเด่นก็จะ ได้รับนกหวีดทองคำเป็นรางวัล ซึ่งการใช้นกหวีดกับฝ่ายตรงข้ามมักมีความหมายในด้านลบ เช่น การต่อต้าน การปฏิเสธ การขับไล่หรือการแสดงพลังของกลุ่มเพื่อกดดันฝ่ายตรงข้าม ในการสร้าง ความหมายจะใช้วิธีการเป่านกหวีดหรือการคล้องคอด้วยนกหวีดซึ่งเป็นมาตรการที่ทางแกนนำ ได้ประกาศแนวทางไว้ว่าให้ผู้ชุมนุมพกนกหวีดกับธงชาติติดตัวไว้และให้เป่านกหวีดเมื่อเจอฝ่าย

ตรงข้าม เช่น นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นวิธีการใช้นกหวีดกับฝ่ายตรงข้ามในความหมายของการปฏิเสธหรือการขับไล่ จะใช้วิธีการเป่านกหวีดและการคล้องคอคู่กับกลุ่มผู้รับสารที่เป็นฝ่ายตรงข้าม โดยวิธีการดังกล่าวยังมีนัยยะที่สื่อถึงแนวทางสันติวิธีและไม่รุนแรง

2.2) เวลาและสถานที่ ความหมายของนกหวีดจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเวลาและสถานที่ แม้ว่าเสียงนกหวีดจะเหมือนกันแต่หากใช้ในกาละเทศที่ต่างกัน ความหมายก็ย่อมต่างกันไปด้วย เช่น การเป่านกหวีดในพื้นที่การชุมนุมหรือระหว่างกิจกรรมการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ความหมายของนกหวีดก็จะถูกเชื่อมโยงกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง แต่เมื่อมีการใช้นกหวีดนอกเหนือไปจากสถานที่หรือเวลาที่กลุ่มกำหนด ความหมายของนกหวีดก็จะเป็นลักษณะอื่นๆที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของ กลุ่ม กปปส.

2.3) วิธีการใช้สัญลักษณ์ โดยทั่วไปแล้วการใช้งานนกหวีดจะใช้วิธีการเป่าและมีจุดเด่นจากเสียง ซึ่งคุณภาพด้านเสียงก็เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดราคาของนกหวีดแต่ละชนิด สำหรับการใช้นกหวีดของกลุ่ม กปปส. นอกจากการเป่าแล้วยังมีการใช้หลายวิธีด้วยกัน ซึ่งวิธีการใช้แต่ละแบบยังส่งผลต่อความหมายในการสื่อสาร โดยแบ่งเป็น 3 วิธีหลักๆดังนี้

2.3.1) การเป่า เสียงนกหวีดในการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. มีหลายความหมายด้วยกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ผู้รับสารและบริบทในการนำไปใช้ การเป่านกหวีดจะเป็นวิธีการสื่อสารที่ใช้แทนการตะโกน ให้อำนาจ คำพูด การปรบมือ วิธีการเป่าไม่ได้มีการกำหนดจังหวะสั้นหรือยาวแต่จะขึ้นอยู่กับอารมณ์ความรู้สึกของผู้เป่า เช่น การเป่าใส่ฝ่ายข้าม หรือการแสดงความพอใจหรือพอใจ ก็จะมีการเป่านกหวีดยาวและเสียงดัง ส่วนความหมายจะเป็นบวกหรือลบนั้นขึ้นอยู่กับผู้รับสาร เช่น ถ้าเป็นกลุ่มเดียวกันก็จะมีคามหมายไปในทางบวก แต่ถ้าผู้รับสารเป็นฝ่ายตรงข้ามก็จะสื่อความหมายไปในทางลบ เช่น การขับไล่ การต่อต้าน ไม่พอใจ เป็นต้น โดยวิธีการเป่านกหวีดจะเป็นวิธีที่สามารถสื่อสารได้ตอบและสื่ออารมณ์ได้ดีกว่าวิธีอื่นๆ

2.3.2) การคล้องคอ เป็นวิธีการใช้นกหวีดในระดับปัจเจกบุคคลและระดับกลุ่ม การคล้องคอด้วยนกหวีดเป็นเหมือนเครื่องหมายในการแบ่งกลุ่มหรือแสดงตัวตนทางการเมือง และยังเชื่อมโยงกับแนวทางที่แกนนำอย่างนายสุเทพ ได้ประกาศไว้ว่า ไปไหนมาไหนให้พกนกหวีดและธงชาติ จนกลายเป็นกระแสความนิยมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้นกหวีดคู่กับสายคล้องธงชาติ การคล้องคอเป็นวิธีการใช้นกหวีดที่สื่อความหมายได้ด้วยการมองเห็น โดยการกำหนด

ความหมายขึ้นอยู่กับผู้รับสาร เช่น ถ้าเป็นกลุ่มเดียวกันก็จะสื่อถึงความเป็นพวกเดียวกัน จึงจะเห็นได้ว่าในพื้นที่การชุมนุมจะเต็มไปด้วย ผู้ชุมนุมที่คล้องคอด้วยนกหวีด ส่วนนอกพื้นที่การชุมนุมทางแกนนำประกาศให้พสกนิกรหวีดติดตัวไปเพื่อสื่อสารกับฝ่ายตรงข้ามถึงการต่อต้านหรือการแสดงออกถึงอารยะขัดขืน รวมทั้งการแสดงศักยภาพของกลุ่มให้แก่บุคคลกลุ่มอื่นๆ ได้เห็นแนวทางหรือจุดยืนทางการเมือง เพื่อเป็นการโน้มน้าวเชิญชวนให้เข้ามาร่วมเคลื่อนไหว

2.3.3) การมอบนกหวีด วิธีการมอบนกหวีดถูกใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม เช่น การจัดขบวนเดินทางไปยังหน่วยงานต่างๆพร้อมกับมอบนกหวีดและดอกไม้ เพื่อเชิญชวนให้มาร่วมเคลื่อนไหว หรือการมอบนกหวีดเป็นรางวัลแก่ผู้ชุมนุมที่มีความกล้าหาญ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นวิธีการที่ใช้กับกลุ่มเดียวกันหรือกลุ่มอื่นๆที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการขับเคลื่อนตามแนวทางของกลุ่ม เช่น หน่วยงานราชการหรือข้าราชการ การมอบนกหวีดเป็นวิธีการทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับกลุ่ม ในระดับปัจเจกบุคคล พบว่าผู้ชุมนุมได้นำนกหวีดไปมอบบุคคลใกล้ชิด เช่น ครอบครัว เพื่อน ญาติพี่น้อง เพื่อเชิญชวนให้มาร่วมชุมนุม รวมทั้งแจกจ่ายให้แก่กลุ่มผู้ชุมนุมด้วยกันหรือแกนนำที่ตนเองชื่นชอบเพื่อเป็นการสนับสนุนและการแสดงออกถึงไมตรีจิตที่ดีต่อกัน ส่วนในระดับกลุ่มจะมีการมอบนกหวีดทองคำให้แก่ผู้ชุมนุมที่โดดเด่นและเป็นตัวอย่างตามแนวทางการเคลื่อนไหวที่แกนนำประกาศไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนและเชิญชวนให้ผู้ชุมนุมคนอื่นๆร่วมปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

2.4) ลักษณะของรูปสัญลักษณ์ แม้ว่านกหวีดในพื้นที่การชุมนุมจะมีหลายรูปแบบแต่นกหวีดที่ควบคุมความหมายเฉพาะสำหรับการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ก็คือนกหวีดรูปสายฟ้า ที่จัดทำโดยสถานีโทรทัศน์บลูสกาย ซึ่งเป็นแนวร่วมของกลุ่ม กปปส. และเป็นช่องทางในการสื่อสารตั้งแต่ก่อนจัดตั้งกลุ่มอย่างเป็นทางการ เช่น การถ่ายทอดการปราศรัย หรือ รายการสายล่อฟ้า ที่ได้รับความนิยมสูงจากผู้ชมในขณะนั้น นกหวีดรูปสายฟ้ามาจากโลโก้ของสถานีและเป็นแนวคิดของ นายเถลิง สมทรัพย์ ผู้อำนวยการสถานี ซึ่งได้การผลิตออกมาหลายรุ่นและมีลิขสิทธิ์โดยเฉพาะ นับว่าเป็นนกหวีดที่อยู่ควบคู่ไปพร้อมกับการเคลื่อนไหว โดยจะเห็นได้ว่าแกนนำส่วนใหญ่จะใช้นกหวีดสายฟ้าในการเข้าร่วมชุมนุม จึงทำให้นกหวีดสายฟ้ามีความชัดเจนในการเป็นตัวแทนของกลุ่ม กปปส. และมีคุณค่าทางจิตใจสูงเมื่อเทียบกับนกหวีดทั่วไป ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่มักนิยมสะสมนกหวีดสายฟ้าเพื่อเก็บไว้เป็นที่ระลึก

2.5) สิ่งที่ใช้คู่กับสัญลักษณ์ องค์ประกอบที่ใช้คู่กับสัญลักษณ์ยังเป็นปัจจัยในการควบคุมความหมายของนกหวีด จากการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. พบว่าองค์ประกอบที่ใช้คู่กับนกหวีด

ได้แก่ สายคล้องธงชาติ และดอกไม้กับธงชาติ สำหรับสายคล้องธงชาติคู่กับนกหวีดนับว่าเป็น
เครื่องหมายสำคัญเพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มและสื่อถึงการเคลื่อนไหวครั้งนี้ว่าเป็นการทำ
เพื่อชาติหรือส่วนร่วม ผู้ชุมนุมจึงมักใช้คู่กันจนกลายเป็นเครื่องหมายของกลุ่ม นอกจากนี้ยังม
การใช้ดอกไม้และธงชาติคู่กับนกหวีด ซึ่งการใช้ดอกไม้เป็นการเสริมความหมายความรู้สึก
ทางด้านบวกและแสดงออกถึงไม่ตรีจิตตามธรรมเนียมทั่วไปในฐานะของผู้ไปเยือน ทำให้เป็น
ส่วนหนึ่งที่ใช้คู่กับสัญลักษณ์ของกลุ่มอย่างนกหวีดเพื่อใช้ในการโน้มน้าวและเชิญชวนหน่วยงาน
ต่างๆให้ร่วมทำอารยะขัดขืนตามที่นายสุเทพ เพือกสมบูรณ์ได้ประกาศแนวทางเอาไว้ โดยการใช้
นกหวีดคู่กับดอกไม้จะใช้ในระดับกลุ่มและใช้กับหน่วยงานต่างๆที่ต้องการดึงเข้ามาเป็นแนวร่วม

2.6) กิจกรรมและแนวทางการเคลื่อนไหว นกหวีดเป็นสัญลักษณ์หลักในการชุมนุมและ
เป็นอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการเคลื่อนไหวตามมาตรการที่แกนนำได้ประกาศ การนำนกหวีดไปใช้
ในแต่ละกิจกรรมตามแนวทางการเคลื่อนไหวของกลุ่มเป็นอีกบริบทหนึ่งที่ทำให้ความหมายของ
นกหวีดแตกต่างกันไปด้วย เช่น การสนับสนุน การแสดงความพึงพอใจ การให้กำลังใจ การ
แสดงการมีส่วนร่วม รวมทั้งการต่อต้านหรือ ขับไล่ เป็นต้น โดยกลุ่ม กปปส.ได้การนำนกหวีดไป
ใช้ในกิจกรรมต่างๆเช่น การจัดเวทีปราศรัย การเดินขบวน กิจกรรมดาวกระจายการปิดล้อม
พื้นที่และหน่วยงานต่างๆ การยกระดับการชุมนุมและกำหนดมาตรการอารยะขัดขืน เป็นต้น

2.7) สถานการณ์ทางการเมือง บริบทด้านสถานการณ์ทางการเมืองถือเป็นปัจจัย
ภายนอกในการกำหนดแนวทางการเคลื่อนไหวของกลุ่มและการโต้ตอบกับสถานการณ์ทางการเมือง
เมืองดังกล่าว ซึ่งเชื่อมโยงกับความหมายของสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม เช่น ในระยะ
เริ่มต้น นกหวีดจะสื่อความหมายในการรวมพล ต่อมาเมื่อมีการกดดันรัฐบาลมากขึ้นด้วยการ
ประกาศให้มีการเป่านกหวีดเมื่อเจอฝ่ายตรงข้ามนกหวีดจะสื่อความหมายถึงการขับไล่

3) **ลักษณะการสร้างความหมาย** สำหรับการวิเคราะห์ลักษณะการสร้างความหมาย
ของสัญลักษณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ความหมายของนกหวีดที่เคยมีการ
นำไปใช้ด้านการเมืองในต่างประเทศและในบริบทของไทย ซึ่งจากข้อจำกัดในการวิเคราะห์
ความหมายหลัก เนื่องจากมีการนำนกหวีดไปใช้ในหลายกลุ่มและหลายเหตุการณ์ทำให้เกิด
ความหมายที่หลากหลาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นตัวอย่างความหมายของนกหวีดที่เคยใช้ใน
บริบทต่างๆเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับความหมายของนกหวีดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ
ไทยไว้ในตารางที่ 2

1) นกหวีดกับการเคลื่อนไหวในต่างประเทศ		
ผู้ใช้และบริบทการใช้ นกหวีด	เหตุการณ์และลักษณะเด่น	ตัวอย่างความหมาย
1.ราล์ฟ เนเดอร์ (Ralph Nader)	เป่านกหวีดในสภา	- เตือนการทุจริตและความไม่โปร่งใส
2.กฎหมายเกี่ยวกับการเป่านกหวีด	-การออกกฎหมายเกี่ยวกับการเป่านกหวีดในหลายประเทศทั่วโลก	- Whistleblower หมายถึง ผู้เปิดเผยหรือผู้แจ้งเบาะแสการกระทำผิด
3.การเคลื่อนไหวในต่างประเทศ	- องค์การ Falling Whistles -ต่อต้าน Stop and Frisk Policy -ประท้วงค่าจ้างแรงงานต่ำ -ประท้วงนโยบายรัดเข็มขัด -การชุมนุมประท้วงทั่วโลก	- การรณรงค์สันติภาพ - การต่อต้านรัฐบาล - การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน - การต่อต้านความไม่เท่าเทียม - การเรียกร้องความเป็นธรรม - การเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ฯลฯ
2) นกหวีดในสังคมไทย		
บริบทต่างๆ	ตัวอย่างความหมาย	
1.สำนวนภาษาเกี่ยวกับนกหวีด	การเริ่มต้น	
2. ของเล่น	- ความสนุกสนาน - ความบันเทิง	
3. โครงการรณรงค์	- การขอความช่วยเหลือ - การแจ้งเตือนภัย	
4.การใช้ในกิจกรรมอื่นๆ (เช่น ลูกเสือ ทหาร ตำรวจ จราจร แข่งขันกีฬา การรักษาความปลอดภัย)	- ควบคุมกฎ/กติกา - ดูแลความปลอดภัย - คำสั่งต่าง ๆ เช่น รวม / แยก , การหยุด / เริ่มต้นฯลฯ	
5.กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย	- เรียกร้องร่วมชุมนุม - การรวมพลัง - พลังทางศีลธรรม	

ตารางที่ 2 ความหมายและการใช้นกหวีดในบริบทต่างๆ

ในตารางที่ 2 จะเป็นการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ซึ่งได้กำหนดไว้ในส่วนของวิธีการวิจัย ได้แก่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ สำนักข่าวออนไลน์ นิตยสารข่าว สื่อสังคมออนไลน์ ตารางดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการใช้นกหวีดในบริบทและความหมายต่างๆที่ผ่านมา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบว่า ผลการวิจัยด้านความหมายนกหวีดของกลุ่ม กปปส. มีการสร้างความหมายอย่างไร เช่น มีการใช้ความหมายเดิมหรือผลิตซ้ำความหมายจากบริบทใดบ้าง มีการปรับเปลี่ยนอย่างไร และมีการสร้างความหมายใหม่หรือไม่ นอกจากนี้ในการเปรียบเทียบกับกรใช้นกหวีดของต่างประเทศ เนื่องจากนกหวีดถูกนำมาใช้ในบริบททางการเมืองครั้งแรกในต่างประเทศ ทำให้มีการสร้างความหมายต่างๆที่เชื่อมโยงกับการเมืองไว้แล้ว ซึ่งการเปรียบเทียบบังกล่าวจะเป็นการแสดงให้เห็นว่านกหวีดของกลุ่ม กปปส. ได้มีการใช้ความหมายเดียวกับต่างประเทศด้วยหรือไม่และได้นำมาปรับเปลี่ยนอย่างไร รวมทั้งสามารถแสดงให้เห็นถึงความเหมือนและความต่างของบริบทด้านปัญหาทางการเมืองระหว่างไทยกับต่างประเทศ โดยจากตารางที่ 2 สามารถสรุปลักษณะการสร้างความหมายของสัญลักษณ์นกหวีดได้ดังนี้

3.1) การใช้ความหมายเดิมหรือการผลิตซ้ำความหมาย พบว่า มีการใช้ความหมายของนกหวีดจากเคลื่อนไหวทางการเมืองในต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะเชื่อมโยงกับประเด็นของรัฐบาลและระบอบทักษิณ เช่น การต่อต้านรัฐบาล สัญญาณเตือนการทุจริต สัญญาณเตือนให้หยุดการกระทำผิด รวมทั้งความหมายการเรียกชุมนุมหรือการรวมพลังที่เคยใช้ในการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

นกหวีดในบริบท ต่างๆ	ประเด็นในการผลิตซ้ำ ความหมาย	ตัวอย่างความหมาย
นกหวีดกับการ เคลื่อนไหวใน ต่างประเทศ	- การเป่านกหวีดของ ราล์ฟ เนเดอร์ - ความหมายของ Whistleblower - ปัญหาความขัดแย้งและเป้าหมายของเคลื่อนไหวในต่างประเทศ	- สัญญาณเตือนการทุจริต - เตือนจิตสำนึกทางการเมือง - สัญญาณเตือนสถานการณ์บ้านเมือง - เรียกร้องให้รัฐบาลออกไป -ต่อต้านรัฐบาล - ต้องการความถูกต้อง
นกหวีดในสังคมไทย	- ความหมายของเสียงนกหวีดที่กลุ่มพันธมิตรพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเคยใช้	- เรียกชุมนุม - ระดมกำลัง

ตารางที่ 3 การใช้ความหมายเดิมหรือการผลิตซ้ำความหมาย

3.2) การปรับเปลี่ยนความหมาย พบว่า ส่วนใหญ่มาจากการใช้นกหวีดในบริบทต่างๆ ของสังคมไทยแต่มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับประเด็นด้านการเมือง เช่น การสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกทางด้านบวก ความพอใจ ถูกใจ มาจากความหมายเดิมที่นกหวีดมีบทบาทเป็นของเล่นอย่างหนึ่งในสังคมไทยที่สื่อถึงความสนุกสนาน รวมทั้งความหมายเกี่ยวกับสัญญาณในการเริ่มต้นชุมนุมหรือการเรียกนัดหมายชุมนุม มาจากจำนวนการเป่านกหวีด ซึ่งพบได้จากการพาดหัวข่าวของสื่อมวลชนต่างๆ และความหมายดังกล่าวยังมีพื้นฐานเดิมมาจากการใช้นกหวีดในสื่อสารของ ทหาร ตำรวจหรือลูกเสือ ส่วนความหมายของการปกป้องหรือการจัดความชั่วร้าย ขจัดสิ่งที่ไม่ดีออกไป เชื่อมโยงกับการใช้นกหวีดในการดูแลรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่สำหรับความหมายของ การขับไล่ เป็นการสร้างคำใหม่ที่มีพื้นฐานมาจากการแจ้งเตือนการกระทำผิด การรักษากฎกติกา เช่น การเป่านกหวีดกรณีที่นักกีฬาได้รับใบแดงและให้ออกจากสนาม การขับไล่ จึงมาจากความหมายเดิมที่มีระดับความรุนแรงของคำเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นความหมายที่เกิดขึ้นระหว่างเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

นกหวีดในบริบท ต่างๆ	ประเด็นในการผลิตซ้ำ ความหมาย	ตัวอย่างความหมาย
นกหวีดในสังคมไทย	- ความหมายของจำนวนการเป่านกหวีด - ความหมายจากการเป็นของเล่น - ความหมายจากการใช้ในโครงการรณรงค์ต่างๆ - ความหมายของเสียงสัญญาณการใช้ในกิจกรรมอื่นๆ (เช่น ลูกเสือ ทหาร ตำรวจ จราจร แข่งขันกีฬา การรักษาความปลอดภัย)	- พอใจ ถูกใจ - ขอความช่วยเหลือ - ดูแลป้องกัน - สัญญาณ เริ่มต้น ของ เคลื่อนไหว - ขับไล่รัฐบาล - ขับไล่ฝ่ายตรงข้าม - หยุดนิรโทษกรรม

ตารางที่ 4 การปรับเปลี่ยนความหมาย

3.3) การสร้างความหมายใหม่ พบว่า เกิดขึ้นจากแนวทางการเคลื่อนไหวและสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น เช่น อารมณ์ความรู้สึกด้านลบ รังเกียจ ไม่พอใจ การไม่เห็นด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ในบริบทของไทยนอกจากจะใช้เป็นสัญญาณต่างๆแล้ว นกหวีดคือของเล่นชนิดหนึ่งที่มักจะเชื่อมโยงกับอารมณ์ทางด้านบวก นอกจากนี้ยังมีประกอบสร้างความหมายใหม่ที่สื่อถึง สันติวิธีไม่รุนแรง อาวุธไม่รุนแรง หรือไม่ผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นการสร้างความหมายที่เกิดขึ้นจากการกำหนดให้การเป่านกหวีดเป็นแนวทางการเคลื่อนไหวของกลุ่มและมีการโจมตีจากฝ่ายตรงข้ามเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว จึงมีการสร้างความหมายขึ้นมาเพื่อโต้ตอบให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวของครั้งนี้เป็นแนวทางที่ถูกต้องและไม่ได้สร้างผลกระทบที่ร้ายแรง รวมทั้งการสร้างความหมายใหม่ ที่มาจากเป้าหมายในการเคลื่อนไหวของกลุ่มและใช้สัญลักษณ์นกหวีดเป็นตัวแทนของความหมายต่างๆเหล่านั้น เช่น ในประเด็นของการนิรโทษกรรม การเรียกร้องทางด้านการเมือง ปฏิเสธการเลือกตั้งหรือต้องการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

ที่มาของความหมาย	ตัวอย่างความหมาย
- สถานการณ์ทางการเมือง - แนวทางในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม	- รังเกียจ ไม่พอใจ - ไม่เห็นด้วยกับการนิรโทษกรรม -ต่อต้านกฎหมายนิรโทษกรรม - สันติวิธีไม่รุนแรง - ปฏิเสธการเลือกตั้ง

ตารางที่ 5 การสร้างความหมายใหม่

การอภิปรายผล

การเคลื่อนไหวของกลุ่มของ กลุ่ม กปปส. เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของผู้ที่ไม่พอใจรัฐบาล และขยายออกไปเป็นกลุ่มใหญ่โดยมีนกหวีดเป็นตัวแทนของกลุ่มและมีบทบาทสำคัญตั้งแต่ระยะเริ่มต้น จะเห็นได้จากการใช้นกหวีดในความหมายของการเรียกร้องผลประโยชน์ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่ได้มีการรวมกลุ่มอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลุกเร้าหรือการสร้างความเป็นกลุ่มก้อน จนพัฒนากลายเป็นขบวนการเคลื่อนไหว ตามแนวคิดของ Blumer (อ้างใน มณีมัย ทองอยู่, 2557, น.35-45) ที่มองว่าการเกิดขึ้นของขบวนการเคลื่อนไหวนั้น การปลุกเร้าจะมีความสำคัญอย่างยิ่งในขั้นเริ่มต้นกระบวนการ รวมทั้งการสร้างสัญลักษณ์ที่มีความหมายเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความ เป็นกลุ่มก้อนของการเคลื่อนไหว ซึ่งจากผลการศึกษาในด้านความหมาย พบว่า นกหวีด มีหลายความหมายด้วยกัน เช่น ระบอบทักษิณและรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ปัญหาการเมืองการปกครอง การนิรโทษกรรม ประเด็นความหมายที่เกี่ยวกับ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ล้วนแล้วแต่เป็นความหมายที่ปลุกเร้าให้ประชาชนเกิดการรวมตัวกันเพื่อออกมาเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังมีความหมายที่เชื่อมโยงถึงอุดมการณ์ เป้าหมายและแนวทางเคลื่อนไหวของกลุ่ม ทำให้สมาชิกของกลุ่มมีความรู้สึกกระตือรือร้นและอยากมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหว โดย Blumer มีแนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ ว่าทำให้กลุ่มดำรงอยู่และพัฒนาต่อไปได้ ทำให้กลุ่มมีทิศทาง ความชอบธรรม อาวุธสำหรับการโจมตี แรงบันดาลใจและความคาดหวัง ส่วนวิธีการหรือยุทธวิธีจะเป็นการดึงดูดคนและทรัพยากรต่างๆสู่ขบวนการและรักษาความเป็นปึกแผ่นของขบวนการ ดังนั้นนกหวีดจึงเป็นทั้งวิธีการและตัวแทนของความหมายต่างๆที่กลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนของกลุ่มตั้งแต่การเริ่มต้นการรวมกลุ่มและระหว่างการเดินทาง

โดยความหมายที่เกิดขึ้นนั้นมาจากผู้ใช้สัญลักษณ์ทั้งในบทบาทของผู้ร่วมชุมนุมและแกนนำ ได้สร้างหรือใส่ความหมายผ่านวิธีการใช้ที่มากไปกว่าประโยชน์จากเสียงของนกหวีด เช่น การเป่า การคล้องคอ การนำนกหวีดไปมอบให้กับบุคคลต่างๆหรือการนำนกหวีดไปประมูล ทั้งนี้เนื่องจากนกหวีดเป็นสื่อวัตถุที่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้หลายรูปแบบทั้งจากความดังของเสียงหรือความสวยงามของรูปสัญลักษณ์ ส่งผลให้เกิดความหมายที่หลากหลายไปด้วย ซึ่งความหมายเหล่านี้เป็นเสมือนการสร้างกรอบ (Framing) เพื่ออธิบายความชอบธรรมและนำไปใช้ในการสนับสนุนเคลื่อนไหวของกลุ่ม นอกจากนี้ความหมายดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดทัศนคติ อุดมการณ์ทางการเมือง และค่านิยมของผู้ชุมนุมซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง

การถ่ายทอดความหมายผ่านสัญลักษณ์ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง หากมีการเลือกใช้สัญลักษณ์ที่เหมาะสมก็จะทำให้เป็นตัวแทนที่ดีและเป็นปัจจัยหนึ่งในการสนับสนุนการเคลื่อนไหวได้ ตามที่ มานิตย์ นวลละออง (2540, น.24) ได้กล่าวว่า สัญลักษณ์คือสื่อโดยอ้อมที่ต้องอาศัยศิลปะในการใช้อย่างแยบยล เพื่อสร้างหรือปลุกเร้าอารมณ์ ความรู้สึกและความประทับใจให้ผู้รับสารเห็นคล้อยตามและผู้ส่งสารต้องการ ส่วน Snow and Benford (อ้างใน สมชัย ภัทรธนานันท์, 2559, น.176-177) เห็นว่า การให้ความหมายหลักเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจและสร้างความชอบธรรมรวมทั้งกระบวนการให้ความหมายมีบทบาทสำคัญต่อโอกาสทางการเมืองและทรัพยากร ซึ่งสัญลักษณ์นกหวีดมีความหมายเดิมเป็นสัญญาณแจ้งเตือนภัย การควบคุมกฎกติกา หรือการเชื่อมโยงกับเรื่องของอำนาจ (Power) เมื่อกลุ่ม กปปส.นำมาเป็นสัญลักษณ์ ทำให้สื่อถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทและอำนาจ จากประชาชนหรือกลุ่มเคลื่อนไหวที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาล กลายเป็นผู้มีอำนาจในการตรวจสอบหรือการขับไล่รัฐบาลที่มีการใช้อำนาจไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นตัวอย่างหนึ่งของการใช้สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายที่ชัดเจนและใช้ความหมายเหล่านี้เพื่อสนับสนุนการเคลื่อนไหวของกลุ่มได้

สำหรับการสร้างและการถ่ายทอดความหมายนั้น การนำนกหวีดมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย นับว่าเป็นการนำมาใช้ในบริบทใหม่จึงต้องมีวิธีการสร้างความหมายหรือใช้เครื่องมือต่างๆในการถ่ายทอดความหมาย โดยพบว่า ผู้นำ มีบทบาทสำคัญการสร้าง ความหมาย ซึ่งกลุ่ม กปปส. มีผู้นำชัดเจนและผู้นำก็มีบทบาทสำคัญในการประกอบสร้าง ความหมาย โดยความหมายของนกหวีดจะเชื่อมโยงกับการกำหนดแนวทางการเคลื่อนไหวของ ผู้นำอย่าง นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เช่น การประกาศแนวทางการยกระดับขึ้น ด้วยการเป่า

นกหวีดเมื่อเจอกับคนในระบอบทักษิณ นกหวีดก็มีความหมายถึง การขับไล่ หรือให้น่านกหวีดพร้อมดอกไม้ไปมอบให้กับหน่วยงานต่างๆ นกหวีดก็มีความหมายถึงการเชิญชวนให้มาเป็นส่วนร่วมในการชุมนุม รวมทั้งการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านสัญลักษณ์ นกหวีด บทบาทและอำนาจของผู้นำจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและถ่ายทอดความหมาย ซึ่งผู้นำกลุ่มจะมีบทบาทในการปลุกเร้า กระตุ้น ให้เกิดความร่วมมือ ลักษณะเช่นเดียวกับ ผู้ปลุกเร้าตามแนวคิดเกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหว โดย Blumer (อ้างใน มณีมัย ทองอยู่, 2557, น.35-45) กล่าวว่า ผู้ปลุกเร้า ทำหน้าที่ช่วยวางทิศทาง แปรความรู้สึกลึกซึ้งไม่พอใจให้กลายเป็นการประท้วงหรือสร้างขบวนการขึ้นมา รวมทั้งจากการศึกษาของ ศิริพร กิจประกอบ (2558) เรื่อง กำนันสุเทพในฐานะนักสื่อสารรณรงค์ทางการเมืองพบว่า นายสุเทพ มีบุคลิกในความเป็นผู้นำให้ความสำคัญกับการแสดงออกด้านอารมณ์ โน้มน้าวใจและเชื่อมโยงกับความรู้สึกของมวลชน โดยมีการปรับอารมณ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ มีการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างความหมาย เพื่อตอกย้ำเป้าหมายในการชุมนุม สร้างพลังและความฮึกเหิมให้มวลชนเข้าร่วมการเคลื่อนไหว เช่น การเรียกผู้ชุมนุมว่ามวลมหาประชาชน ซึ่งมีการผลิตซ้ำผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารต่างๆ โดยมีนกหวีด เป็นสัญลักษณ์ในการต่อสู้ของ กปปส. การเรียกรวมพลเมื่อพบเหตุผิดปกติ และปลุกเร้าให้ประชาชนตื่นรู้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

การนำสัญลักษณ์มาใช้ในพื้นที่ความขัดแย้งทางการเมืองนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ อ่อนไหว ดังนั้นกลุ่มผู้ที่ให้นำสัญลักษณ์ต่างๆ มาใช้ควรคำนึงถึงผลกระทบในวงกว้างที่อาจจะไปสู่ความขัดแย้งอื่นๆ นอกจากสัญลักษณ์จะมีความเป็นตัวแทนที่ดีแล้วควรคำนึงถึงบริบททางสังคมและสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นควบคู่ไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาบริบททางการเมืองในภาพรวม ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปการเมืองระดับท้องถิ่นนับว่าเป็นบริบทที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ในการศึกษา นอกจากนี้ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะศึกษาสัญลักษณ์ทางการเมืองประเภทอื่นๆ ซึ่งปัจจุบันมีการนำมาใช้ในหลายรูปแบบ มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ การศึกษาในประเด็นดังกล่าวจึงก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพและสมสุข หินวิมาน.(2551).สายธารแห่งนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง
กับสื่อสารศึกษา.กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

กาญจนา แก้วเทพ.(2552). การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ภาพพิมพ์.

กาญจนา แก้วเทพ.(2554). กลุ่มทฤษฎีว่าด้วยเนื้อหา/สารและความหมาย ในประมวลสาระชุด
วิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 12. นนทบุรี : สำนักพิมพ์
สุขุทัยธรรมธิดา

กาญจนา แก้วเทพ ,สุชาดา พงศ์กิตติวิบูลย์และทิพย์พชร กฤษสุนทร(2554). สื่อพื้นบ้านศึกษาใน
สายตา

นิเทศศาสตร์.สื่อพื้นบ้านศึกษาในสายตา
นิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ :ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพ
พิมพ์.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร.(2545). ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในรูปแบบใหม่.กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์วิภาษา.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร.(2555). สัตว์วิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยม กับการศึกษา
รัฐศาสตร์.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.

ชลธิชา สัตยารัตนา .(2557).มหากาพย์ นาฏลีลา พลังมวลมหาประชาชน.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรังสิต

มานิตย์ นวลละออง.(2540).การเมืองยุคสัญลักษณ์รัฐไทย กรุงเทพฯ: บริษัท รุ่งเรืองรัตน์พรินติ้ง
จำกัด

ธีระยุทธ บุญมี.(2551).การปฏิวัติสังคมศาสตร์ของไชยบุรี เส้นทางสู่โพสโสมเดอริสนิสม์.กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์วิภาษา

ประภาส ปิ่นตบแต่ง.(2552).กรอบการวิเคราะห์การเมืองแบบทฤษฎีขบวนการทางสังคม.
กรุงเทพฯ ; โครงการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

มณีมัย ทองอยู่ (2557).แนวคิดทฤษฎีสังคมวิทยาว่าด้วยขบวนการทางสังคม.กรุงเทพฯ: ห้าง
หุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

รุ่งมณี เมฆโสภณ.(2557).อำนาจ 3 ผู้ไม่ถอยปรากฏการณ์มวลมหาประชาชน บันทึกหน้าใหม่
ของการเมืองไทย.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์

ศิริพร กิจประกอบ .(2558). กำนันสุเทพในฐานะนักสื่อสารมวลชนทางการเมืองจากมุมมองของ
นักข่าวสายการเมือง นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ และด้านรัฐศาสตร์.วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สุรชาติ บำรุงสุข.(2557). ยุทธการยึดเมือง สงครามชิงศูนย์กลางอำนาจรัฐ อ้างในเสียงนกหวีด
ปฏิวัติ. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มติชน

สมชัย ภัทรธนานันท์ .(2559).ทฤษฎีขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมและการประท้วงทาง
การเมือง.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ อินทนิล.

อภิชาติ สถิตนิรามัยและอนุสรณ์ อนุโณ .(2560).การเมืองคนดี: ความคิด ปฏิบัติการและอัต
ลักษณ์ทางการเมืองของผู้สนับสนุนขบวนการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย.ฝ่ายนโยบาย
ชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ (ฝ่าย 1).สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ดิณณภพจ์ สีนสมบุรณ์ทอง.ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของนกหวีดจากแดนไกลสู่ไทย
แลนด์.(7 ธ.ค.2556)

ประชาไท.สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2558,จาก (<http://prachatai.org/journal/2013/12/5025>)

นกหวีดประวัติที่น่าสนใจ (8 พ.ย. 2554) สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2558,จาก
(<http://www.trachoo.com/2013/11/>)